

Доц. А.О. Парасей-Гочер¹, О.С. Корчук,
Є.І. Лакатош¹

¹ Український гуманітарний інститут
Кафедра філософії, теології та історії церкви

Альтернатива вирішення міжособистісних конфліктів принципу «око за око»

Актуальність теми дослідження полягає у стереотипності сприйняття біблійного старозавітного поняття помсти, та його інтерпретацій для сучасності. У статті досліджено конфлікт, як соціокультурне явище. Ідентифіковано п'ять загальноприйнятих в суспільстві міжособистісних способів вирішення конфлікту, зокрема відсторонення, поступка, боротьба, компроміс і співпраця. Результати дослідження вказують на те, що іноді можна змінити напрям розвитку конфлікту, просто поглянувши на нього по-іншому. Саме тому, проблематика пошуку альтернативи вирішення міжособистісних конфліктів принципу «око за око» потребує актуального розгляду. Дослідження передбачає з'ясування того, чим є конфлікт у суспільній площині. Біблійний принцип «око за око» та його конотація в ХХІ ст. розглядається, як ключ до розв'язання проблем в окремих міжособистісних відносинах. Однією з цілей дослідження є ілюстрація того, що принципи викладені в Святому Письмі дієві і сьогодні. Якби люди звертали більше уваги на написане в Біблії, можна було б уникнути чимало непотрібних непорозумінь. Військові, міжнародні непорозуміння, міжособистісні невирішені питання та ін., є реаліями ХХІ ст. Однією з причин цього є різні міжособистісні не вирішені питання суспільно-правового характеру. Такого типу конфлікти як правило зумовлюють страждання, утиск, неповагу, та інші негативні наслідки, які псують життя сім'ям державам націям та цілому світу. Конфліктні ситуації у світі не є новим явищем, оскільки непорозуміння між Богом і херувимом люцифером виникло в небесах і було перенесено на земний світ. Цей конфлікт яскраво відображений на сторінках Біблії. Саме на сторінках Старого завіту контраверсійні ситуації, які на перший погляд суперечать характеру люблячого Яхве. До таких дискусійних уривків належить вислів записаний у книзі Левит 24:20 — «око за око, зуб за зуб». Це дослідження реалізується на прикладі того, як у різних релігіях у тому числі в протестантському адвентизмі розуміють цей прин-

цип в інтерпретації із сучасністю. Загалом пошук альтернатив щодо раціонального вирішення міжособистісних конфліктів дозволяє рефлексувати над актуальними тенденціями сучасної конфліктології.

Аналіз актуальних публікацій. Зазначеною проблематикою займалися низка вчених, які як правило акцентували увагу на окремих аспектах у вирішенні конфліктів. До прикладу Т. Сергієнко зазначає, що «вчинки людини, які суперечать переконанням, цінностям, нормам, правилам поведінки та традиціям колективу часто призводять до конфліктів, що носять деструктивний характер». Натомість М. Задорожна додає, що «вкорінений у суспільну свідомість і державне управління гуманістичний принцип передбачає глибоке розуміння кожного і вміння вирішувати конфлікти так, щоб ніхто не почувався обійденим у його інтересах. Для гуманізації суспільної свідомості важливо розуміти причини конфліктів, що виникають у суспільній і політичній сферах, і вміти відшукати оптимальний спосіб їх вирішення» [1]. За даними Н. Гришиної, «для жінок більш характерні конфлікти, пов'язані з їхніми особистими проблемами: заробітною платою, розподілом відпусток, премій. Чоловіки більше схильні до конфліктів, пов'язаних безпосередньо із самою виробничою діяльністю (організація праці, визначеність трудових функцій та ін.), вони більш критично відносяться і до самої виробничої діяльності, і до керівництва. У молодих людей більшість конфліктів виникає з питань дисципліни». З віком більш питому вагу займають конфлікти, пов'язані з цільовими характеристиками діяльності (як із самою роботою, так і з особистими потребами) [1]. Е. Помиткін зазначає, що «залежно від типу суперечності конфлікти можна поділити на ті, що виникли як антагоністичного протиріччя й внаслідок неантагоністичного протиріччя» [2]. Суттєвою кількісною характеристикою конфліктів, що найчастіше призводить до якісних розходжень, виступає їх тривалість. У громадському транспорті конфлікт може тривати десятки секунд,

а Столітня війна між Англією й Францією тривала 116 років. Потім ще 105 років цей територіальний конфлікт завершувався немілітарними способами [2]. Проте в останніх дослідженнях науковців, проблематика врегулювання конфліктів на прикладі старозавітного біблійного тексту не розглядалася під кутом альтернативності. Саме тому, необхідним є розгляд принципу «око за око», як альтернативу вирішення міжособистісних конфліктів.

Основні результати дослідження. В одному з досліджень у сфері конфліктології В. Хмурова та О. Новак зазначають, що «значну роль в наявності конфліктів відіграють: індивідуальні характеристики індивіда, які і відіграють важливу роль у процесі виникнення конфлікту» [3]. Часто саме відмінності в цінностях, сприйняттях, і судженнях, відносинах і переконаннях людей можуть виявитися причиною формування конфліктної ситуації. Шилін М.В трактує поняття конфлікту наступним чином, конфлікт — це найбільш гострий спосіб дозволу протиріч в інтересах, цілях, поглядах. Що виникає в процесі соціальної взаємодії, що укладається в протидії учасників цієї взаємодії, що й звичайно супроводжується негативними емоціями, що виходять за рамки правил і норм [4]. Конфлікти є предметом вивчення науки конфліктології. Конфлікт найчастіше розглядається як конкуренція в задоволенні інтересів. На запитання «Яку ситуацію можна назвати конфліктною?» відповідає теорема Томаса, за якою, якщо ситуації визначаються як реальні, то вони реальні по своїх наслідках, тобто конфлікт, стає реальністю тоді, коли він сприймається як конфлікт хоча б однією зі сторін.

Слово «конфлікт» походить з латинського «conflictus», що буквально означає «зіткнення» [2]. Існують п'ять загальноприйнятих в суспільстві міжособистісних способів вирішення конфлікту. Відсторонення, поступка, боротьба, компроміс і співпраця. У більшості ситуацій найкраще вирішувати конфлікт через переговори. Однак іноді ліпше відсторонитися від конфлікту чи піти на поступки або рішуче відстоювати свою позицію. Кожна з цих методик, має свої переваги і недоліки. Думка сучасної психології по цьому питанню наступна: Конфлікт може бути позитивним або негативним, конструктивним або деструктивним залежно від того, як він розв'язується у переговорному процесі. Фахівці визначають декілька напрямів роботи посередників у переговорному процесі: роз'єднувальний, об'єднуювальний, змішаний.

Іноді можна змінити напрям розвитку конфлікту, просто поглянувши на нього по-іншому. З'ясування для себе, перш за все, того, що наші сварки і розбіжності суто частина життя і що помилково намагатися уникнути їх а саме по собі рухом на шляху до подолання і вирішення конфліктів. В цьому дослідженні, ми спробуємо зрозуміти. Чи можливо застосувати СЗ вираз «око за око» записаний в Левит (24:5) як ключ до вирішення конфліктів в міжособистісних відносинах у ХХІ ст.? Чи є цей вислів лише висловом? Чи має в собі ефективне вирішення проблем пов'язаних з конфліктами різних рівнів складності? В сучасному світі постмодернізму, не кожен звертає

увагу на принципи які пропонує Біблія, по різних причинах (не довіра до Біблії як до Богонатхненного джерела і вказівником моралі для людства, вік самої книги, вважається що це було написано для епохи того часу, і принципи викладені в ній не працюють, тощо). За сучасними мірками вважається, що є методи, які ефективніші за ті, які пропонує Біблія як моральний кодекс. Якщо звернути увагу на вирішення конфліктів у групі людей які досліджують Біблію, та є членами певної деномінації чи конфесії (християни євангельської віри, ортодоксальні напрямки християнства) і тих, які за своїми переконаннями не належать до релігійних організацій (атеїзм) то друга категорія (атеїзм, гностицизм та інші) відповідно не вважають за потрібне додержуватися біблійні принципи як моральний вказівник. То можна побачити контраст в формуванні і вирішенні конфлікту у цих двох груп. В перших рівень конфліктності як зазвичай менший ніж у другій групі. Можна зробити висновки, що та категорія людей які належать до однієї з конфесій (євангельської віри) формує свій світогляд на основі моральних принципів Святого Писання. І таким чином конфлікт і все що пов'язано із цим поняттям розглядається через призму любові до ближнього і Бога як творця всіх живих істот. Тому повертаючись до запитання чи можна охарактеризувати вираз «око за око» як альтернативу сучасним методам вирішення конфліктів? На мою думку, смисловий фон цього тексту, є ніщо інше як принцип побудований на справедливості і любові до ближнього. Тому відповідає всім сучасним критеріям по вирішенню міжособистісних взаємин, приклад цьому відношення героїв Біблії один до одного які жили по цим принципам, і тих хто належить до групи християн, можна побачити. тенденцію як вирішуються питання на міжособистісному рівні.

Отже, згідно вище наведеного «око за око» та його конотація в ХХІ ст., як ключ до розв'язання міжособистісних відносин, є альтернативною методом до вирішення конфліктів такі як (відсторонення, поступка, боротьба, компроміс і співпраця.) Тому, акцент у дослідженні цього аспекту в подальшому дозволить обґрунтувати, вагомі причини. Та знайти відповідь на запитання: Чи можна вважати СЗ вираз «Око за око» як спосіб вирішення міжособистісних взаємин, в сучасному постмодерному світі? Моделі взаємовідносин між людьми діляться на категорії: приятельські, товариські, дружні, любовні, подружні, родинні. Стосунки бувають рівними й нерівними. В наш час питання взаємовідносин є гострим. Багато книг, журналів, дисертацій, та ін. рукописів присвячено вивченню цієї теми. Багато сімей страждають через непорозуміння викликаних браком досвіду у побудові взаємовідносин. Це можна побачити не тільки в інституті сім'ї, але на жаль і у багатьох інших сферах. Державні конфлікти, військові конфлікти, конфлікти на робочих місцях, все це є причиною відсутності взаємовідносин. Створюються спеціальні відділи для урегульовані відносин, але із того що сьогодні виходить зі ЗМІ, може на перший погляд здатися що підрозділи не виконують належно свою функцію. Але не

дивлячись на цілісну картину все таки здвиги присутні, хоч можуть здатися незначними. Зауважимо: не ставлення інших людей до нас, але наше — до інших людей. Цей момент є дуже важливим і принциповим, бо найчастіше причиною примноження конфліктів, ненависті та зла серед людей є застосування принципу удаваної справедливості. Цього можна уникнути якщо вміти будувати правильні відносини на довірі і любові до ближнього як це описано в СЗ.

Принципи викладенні в Святому письмі дієві і сьогодні. Якби люди звертали більше уваги на написане в ній, можна було б уникнути непотрібних непорозумінь. Ця книга на ряду із Законом надає ті ж правила які ми можемо побачити на сторінках святого письма, тобто вона не суперечить моральним принципам суспільства. Тому її можна вважати аналогом нашого морального кодексу. Але навіть виконуючи всі постанови запропоновані державним кодексом і моральним (Біблія), практика показує що як правило ситуація змінюється, але конфлікти не обходять нас стороною. Тому, важливо вміти будувати стосунки і в разі виникнення непорозуміння, вміти коректно обійти (уникнути їх продовження). Саме тому вважаю що тема «Око за Око» як альтернатива вирішення між особистісних відносин. Є актуальним питанням сьогодення, якій не приділивши належної уваги можна знати емоційних збитків. Продовжуючи тему, хотів виокремити думку стосовно взаємовідносин між людьми словами керівника Православної церкви Митрополита Епіфанія: Саме тому початком і основою «золоте правило» покладає не ставлення інших людей до нас, а нас самих — до інших. Якщо бажаємо, щоби до нас були милосердні, вдячні, терпеливі, щедрі, уважні, люблячі — все це маємо робити у ставленні до інших людей, навіть тоді, коли нічого подібного не маємо у ставленні інших до нас самих. Тому, знаючи, чого ми не бажаємо для себе самих, можемо навіть без вивчення спеціальних настанов і приписів, заповідей та канонів легко і ясно зрозуміти, як нам треба діяти, а чого слід уникати. І так маємо чинити у стосунках між усіма людьми, при чому в кожній людині ми маємо бачити своїх братів та сестер, адже маємо єдиного Отця — Бога. Який сотворив усіх нас, Своїх дітей. Добро і благодійність також треба виявляти не лише до добрих і вдячних, але навіть і до негідних, і до ворогів. Бо цим ми наслідуюмо милосердя Боже, яке виявляється не за достоїнством, а лише як акт жертвовної любові [1]. В цих словах закладений фундамент міцних взаємин та взаємопорозуміння. Тому вважаю за потрібне наголосити цитатою зі СЗ «полюби ближнього як самого себе» це є основою в подоланні будь якого конфлікту.

Повертаючись до головної теми даної роботи, а саме охарактеризувати вираз «око за око» та надати як альтернативу до вирішення міжособистісних взаємин. Хотів би почати із самого принципу «Око за Око» а точніше з його квінтесенції, щоб більш глибоко осягнути його відношення до даного дослідження. Як у різних релігіях у тому числі адвентизмі розуміють вираз «око за око»? Якщо розуміти

це буквально, то чи дійсно мав на увазі Христос — принцип «око за око» як буквально виконання неможливе у адекватному християнстві? Якщо розуміти це символічно, то як правильно застосувати до практичного життя? Якщо є реальний конфлікт, то як я можу його вирішити використовуючи принцип «око за око». Які погляди на тлумачення даного виразу в різних деномінаціях? Ось деякі погляди на цей принцип. Наприклад у Православному коментарі Кузнецова зазначено, «в часи Христа, цей закон рівної відплати вірогідно був замінений системою відшкодування за нанесені збитки (фізичні моральні) тобто закон спрямований на обмеження помсти» [3].

В коментарях Деномінацій євангельської віри Баптистів також зазначено, «принцип «око за око» був спрямований на обмеження помсти. Можна побачити, що дві деномінації дають однакове визначення по цьому принципу» [12]. Всі інші вірування також дивляться на цей принцип як на той який не давав помсті взяти верх в ситуаціях коли завдавалася шкода (фізична і моральна). Але є і інша категорія людей, які сприймають цей текст буквально і вдаються до жорстких дій в контексті «око за око» по відношенню до кривдника.

Натомість у протестантизмі, як приклад тлумачення Церкви адвентистів сьомого дня (АСД), на даний вираз (принцип) був виражений у працях ведучого спеціаліста в області богослов'я СЗ О. Болотнікова. В своєму дослідженні по питанню «око за око» О. Болотников зазначає наступне — в трактаті мішна в розділі Недерим Бава Кама главі 8 написано, «людина яка нанесла поранення своєму ближньому, відповідає за 5 речей. 1 за шкоду, 2 страждання, 3 за лікування, 4 за зупинку в роботі, і 5. за безчестя (це адміністративне рабинське законодавство). В самому кінці речення є ключове слово безчестя, яке відноситься до категорій моральності. В часи СЗ принцип «око за око» був створений для урегулювання взаємин між постраждалим та кривдником. Цей принцип передбачав, якщо людина нанесла якийсь збиток іншій людині, то вона має за цим правилом відшкодувати постраждалому всі витрати на лікування завданої травми. Але був зроблений акцент на моральності, якщо ти завдав морального збитку ти мав спокутати свою вину. Тобто можна сказати що дане правило спрямоване на залагодження взаємовідносин не шляхом відплати, але шляхом справедливості. На запитання: Якщо розуміти це буквально, то чи дійсно це мав на увазі Христос — принцип «око за око», як буквально виконання неможливе у адекватному християнстві? Тут можна апелювати до слів самого Христа сказаних у книзі Левит 19:18 де зазначено, «хай твоя рука не буде мстивою, і не тримай на синів свого народу зла, а люби свого ближнього, як самого себе. Я — Господь, Христос як той хто надав цей принцип говорив про справедливість по відношенню до постраждалого, тобто як було раніше зазначено, відшкодування за нанесену шкоду у вигляді фінансів як того потребував закон. Якщо розуміти символічно як застосувати це до практичного життя? Христос закликає, до любові, поваги і

взаємо порозуміння, тому він закликає в разі непорозуміння, (завданої шкоди, або образи) проявити дух милосердя. Тобто якщо тебе образили це не означає що потрібно платити тією ж монетою. Суть принципу справедливості огорнута в милосердя, яка не дає тому хто наніс образу просто піти при цьому роблячи вигляд не наче нічого не сталося, а потребує справедливую відплати за кривду, і тому кому вона нанесена не вдаватися до помсти але проявити дух милосердя до якого закликає Біблія. На цьому прикладі можемо зазначити наступе якщо виникають конфлікти, то принцип «око за око» є гідною альтернативою у вирішенні міжособистісних конфліктів. Тому що спрямований не на продовження конфлікту, а на його усунення шляхом справедливості огорненої милосердям. Тобто якщо виникає конфлікт потрібно проявляти вище згаданий дух для урегулювання взаємин що призводить їх до покращення. Тому в цьому питанні принцип перемагай зло добром, при цьому не оминаючи справедливого відношення є достойною альтернативою вирішенню міжособистісних конфліктів які пропонує Святе Писання. Отже чи є СЗ принцип «око за око» достойною альтернативою у вирішенні міжособистісних взаємин? Думаю що по даному дослідженню, можна зробити висновок, що «око за око» стає наряду з усіма сучасними методами у вирішенні міжособистісних (і не тільки) конфліктів достойною альтернативою, спрямованою на збудування стосунків в духу справедливості огорнутої милосердям, так як піклується про емоційний стан як однієї сторони так і іншої. тому можу сказати що даний принцип є ефективним методом у вирішенні конфліктів.

Висновки. В нашому сучасному модерному світі, існує проблема міжособистісних конфліктів які потребують вирішення. Як зазначають фахівці у сфері психології, то ця проблема стає більш нагальною і вимагає багато ресурсів для її вирішення. В даному дослідженні, ми проаналізували причину виникнення явища яке має назву конфлікт, надали йому визначення, і розглянули шляхи подолання. всі методи (шляхи) а саме: відсторонення, поступка, боротьба, компроміс і співпраця і тощо. пропонуються для залагодження міжособистісних взаємин на різних рівнях, таких як: побутовий, в колективі, сімейні. Також основною темою дослідження є вислів «око за око» як альтернатива врегулюванню конфліктів. У процесі даного дослідження, було знайдено масу джерел які виставляють дане питання як те, яке потребує загального обговорення, для кращого розуміння; які ж все таки методи є найефективніші, а які менш ефективні? Звісно принцип «око за око», як сучасна альтернатива вирішенню конфліктів. Отже, дослідивши всі відомі нам методи (вирішення конфліктів), ми дійшли висновку, що кожен з них має логічну основу, яка є прекрасною можливістю для залагодження конфліктних питань. А також дослідивши принцип «око за око», як метод який відомий нам із сторінок СЗ, можна сказати що він поєднує у собі всі вище наведенні (методи вирішення конфліктів), тому що його основою є співчутливих відносини взаємоповаги і взаєморозуміння між людьми заснованими на любові та справедливості. А як нам говорить загальновідомий біблійний принцип «любов покриває всі гріхи» (1-е Петра 4:8). Тому даний принцип, є ефективним методом вирішення міжособистісних конфліктів на різних рівнях.

Список використаної літератури

1. Шилін М. В. Конфлікт: види та способи вирішення конфліктів [Електронний ресурс] / М. В. Шилін. — Режим доступу: <http://www.financial-lawyer.ru/newsbox/society/183-529115.html> (дата звернення: 04.10.2022).
2. Подопрігора М. Г. Організаційна поведінка / М. Г. Подопрігора. — Таганрог : ТТІ ЮФУ, 2008. — 206 с.
3. Зінчина О. Б. Конфліктологія: навч. посібник / О. Б. Зінчина. — Харків: ХНАМГ, 2007. — 164 с.
4. Ратніков В. П. Конфліктологія: підручник для вузів / В. П. Ратніков. — Москва : Юніті-д., 2001. — 512 с.
5. Сергієнко Т. Конфлікти в колективі і роль керівника у їх вирішенні / Т. Сергієнко // Гуманітарний вісник ЗДІА. — 2012. — № 48. — С. 236–241.
6. Здравомислов А. Соціологія конфлікту / А. Здравомислов. — Київ: Аспект-Прес, 1995. — 316 с.
7. Пилат Н. Соціальна ідентичність особистості як чинник вибору стилю поведінки в конфлікті: дис. ... канд. психол. наук: 19.00.05 / Пилат Н. — Львів, 2004. — 207 с.
8. Шульженко І. Особливості управління конфліктами в організації [Електронний ресурс] / І. Шульженко, Р. Лупинос // Менеджмент ХХІ століття: глобалізаційні виклики: Матер. 111 Міжнар. науково-практ. конф., Полтава, 23–24 квіт. 2019 р. — Полтава, 2019. — С. 127–129. — Режим доступу: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/6197?locale=uk> (дата звернення: 14.09.2022).
9. Шеллінг Т. Стратегія конфлікту / Т. Шеллінг. — Київ: Центр навч. літ., 2021. — 384 с.
10. Стенаєв О. Бесіди на нагірну проповідь / О. Стенаєв. — Київ: Три сестри, 2010. — 320 с.
11. Атлі Б. Євангеліє від Матвія / Б. Атлі. — Маршалл, Техас: Баптист. ун-т, 1996. — 433 с.
12. Свідки Єгови. — Режим доступу: <https://www.jw.org/> (дата звернення: 11.10.2022).

Альтернатива вирішення міжособистісних конфліктів принципу «око за око»

Доц. А.О. Парасей-Гочер¹, О.С. Корчук, Є.І. Лакатос¹

¹ Український гуманітарний інститут

Кафедра філософії, теології та історії церкви

Актуальність теми дослідження полягає у стереотипності сприйняття біблійного старозавітного поняття помсти, та його інтерпретацій для сучасності. У статті досліджено конфлікт, як соціокультурне явище. Ідентифіковано п'ять загальноприйнятих в суспільстві міжособистісних способів вирішення конфлікту, зокрема відсторонення, поступка, боротьба, компроміс і співпраця. Результати дослідження вказують на те, що іноді можна змінити напрям розвитку конфлікту, просто поглянувши на нього по-іншому. Саме тому, проблематика пошуку альтернативи вирішення міжособистісних конфліктів принципу «око за око» потребує актуального розгляду. Дослідження передбачає з'ясування того, чим є конфлікт у суспільній площині. Біблійний принцип «око за око» та його конотація в ХХІ ст. розглядається, як ключ до розв'язання проблем в окремих міжособистісних відносинах. Однією з цілей дослідження є ілюстрація того, що принципи викладені в Святому Письмі дієві і сьогодні. Якби люди звертали більше уваги на написане в Біблії, можна було б уникнути чимало непотрібних непорозумінь. Військові, міжнародні непорозуміння, міжособистісні невіршені питання та ін., є реаліями ХХІ ст. Однією з причин цього є різні міжособистісні не вирішені питання суспільно-правового характеру. Такого типу конфлікти як правило зумовлюють страждання, утиск, неповагу, та інші негативні наслідки, які псують життя сім'ям державам націям та цілому світу. Конфліктні ситуації у світі не є новим явищем, оскільки непорозуміння між Богом і херувимом люцифером виникло в небесах і було перенесено на земний світ. Цей конфлікт яскраво відображений на сторінках Біблії. Саме на сторінках Старого завіту контраверсійні ситуації, які на перший погляд суперечать характеру люблячого Яхве. До таких дискусійних уривків належить вислів записаний у книзі Левит 24:20 — «око за око, зуб за зуб». Це дослідження реалізується на прикладі того, як у різних релігіях у тому числі в протестантському адвентизмі розуміють цей принцип в інтерпретації із сучасністю. Загалом пошук альтернатив щодо раціонального вирішення міжособистісних конфліктів дозволяє рефлексувати над актуальними тенденціями сучасної конфліктології.

Ключові слова: конфлікти ХХІ ст., «око за око, зуб за зуб», Біблія та конфлікти, конфлікти в християнстві, книга Левит.

An alternative to resolving interpersonal conflicts to the «eye for an eye» principle

Assoc.prof. A.O. Parasey-Göçer¹, O.S. Korchuk, E.I. Lakatosh¹

¹Ukrainian Institute of Arts and Sciences, Bucha, Ukraine

The relevance of the research topic lies in the stereotypical perception of the biblical Old Testament concept of revenge, and its interpretations for modern times. The article examines the conflict as a sociocultural phenomenon. Five interpersonal methods of conflict resolution generally accepted in society have been identified, including withdrawal, concession, struggle, compromise, and cooperation. The results of the study indicate that sometimes it is possible to change the direction of the development of the conflict, simply by looking at it differently. That is why the problem of finding an alternative solution to interpersonal conflicts of the "eye for an eye" principle needs urgent consideration. The research involves finding out what the conflict is in the social plane. The biblical principle "an eye for an eye" and its connotation in the 21st century. is considered as the key to solving problems in individual interpersonal relationships. One of the goals of the study is to illustrate that the principles taught in the Holy Scriptures are still valid today. If people paid more attention to what is written in the Bible, many unnecessary misunderstandings could be avoided. Military, international misunderstandings, unresolved interpersonal issues, etc., are realities of the XXI century. One of the reasons for this is various unresolved interpersonal issues of a social and legal nature. This type of conflict usually leads to suffering, oppression, disrespect, and other negative consequences that spoil the lives of families, states, nations, and the whole world. Conflict situations in the world are not a new phenomenon, since the misunderstanding between God and the cherub Lucifer originated in heaven and was transferred to the earthly world. This conflict is vividly reflected in the pages of the Bible. It is on the pages of the Old Testament that there are controversial situations that at first glance

contradict the character of the loving Yahweh. Such controversial passages include the saying recorded in the book of Leviticus 24:20 «an eye for an eye, a tooth for a tooth». This study is implemented on the example of how different religions, including Protestant Adventism, understand this principle in a modern interpretation. In general, the search for alternatives for the rational resolution of interpersonal conflicts allows us to reflect on the current trends in modern conflict studies.

Keywords: conflicts of the 21st century, «an eye for an eye, a tooth for a tooth», the Bible and conflicts, conflicts in Christianity, the book of Leviticus.

Контактна інформація: Парасей-Гочер Аліна Олександрівна —
кандидат психологічних наук, доцентка кафедри філософії, теології та історії церкви,
Український гуманітарний інститут
м. Буча, Київська обл. вул. Інститутська, 14, 08292, Україна, e-mail: kpp@ugi.edu.ua

Стаття надійшла до редакції 15.11.2022 р.